

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen

Selina Malik

044-135402

selina.malik@kristianstad.se

Miljö- och energidepartementet

Remissvar på EU-kommissionens förslag till direktiv om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön

Dnr MHN 2018-001220

Sammanfattning

Huvudsyftet med detta initiativ är att förebygga och minska det marina plasticskräpet i form av plastartiklar för engångsbruk och fiskeredskap som innehåller plast. Det ska göras genom att komplettera de åtgärder som redan planeras inom ramen för EU:s plaststrategi, åtgärda de konstaterade bristerna i befintliga åtgärder och lagar samt ytterligare stärka EU:s systematiska metod på detta område.

I plaststrategin ingår redan särskilda åtgärder mot mikroplast, som står för en stor del av det marina plasticskräpet. Detta initiativ inriktas därför på plastartiklar för engångsbruk och fiskeredskap som innehåller plast, det vill säga makroplast.

För Sverige är merparten av initiativets förslag inte något nytt, exempelvis avseende pant på flaskor, informationskampanjer och krav på märkning. Det är mycket positivt om detta nu sprids så att hela EU omfattas. Mycket viktigt är då att det blir ett EU-övergripande pantsystem, för att underlätta återvinning vid gränsöverskridande handel.

Något som är nytt och innebär en märkbar förändring för konsumenter även i Sverige, är förbud mot vissa engångsartiklar. Det måste övervägas om miljönyttan med främst förbud mot plastbestick, sugrör och ballongpinnar överstiger konsumentpåverkan.

En viktig källa till makroplast som initiativet borde ha omfattat åtgärder kring, är "dubbelförpackning" av produkter.

Initiativet tar upp behovet av en ökad återvinning kring plast vilket är bra, men det behövs ett större fokus på marknaden för omhändertagande av plast för återvinning.

Bakgrund

Huvudsyftet med detta initiativ är att förebygga och minska det marina plasticskräpet i form av plastartiklar för engångsbruk och fiskeredskap som innehåller plast. Det ska göras genom att komplettera de åtgärder som redan planeras inom ramen för EU:s plaststrategi, åtgärda de konstaterade bristerna i befintliga åtgärder och lagar samt

ytterligare stärka EU:s systematiska metod på detta område.

Av förslaget framgår också att det finns ett syfte att genom en gemensam europeisk handlingsplan motverka snedvriden konkurrens och marknadsbegränsningar som kan uppkomma genom nationella initiativ i form av förbud mot vissa produkter.

I plaststrategin ingår redan särskilda åtgärder mot mikroplast, som står för en stor del av det marina plasticskräpet: begränsningar genom Reach för avsiktligt tillsatt mikroplast i produkter, oxo-plaster samt åtgärder mot mikroplast från andra källor (däck, textilier och plastpellets). Detta initiativ inriktas därför på plastartiklar för engångsbruk och fiskeredskap som innehåller plast, det vill säga makroplast.

Kristianstad kommun fick remissen "EU-kommissionens förslag till direktiv om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön" för besvarande den 21 juni 2018. Remissvaren ska ha kommit in till Miljö- och energidepartementet senast den 20 augusti 2018. Den förkortade remisstiden beror på behov av att få in synpunkter i sådan tid att de kan användas som ett underlag i processen inom EU där direktivet förhandlas. Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

Yttrande

Kristianstad kommuns miljö- och hälsoskyddsnämnd ställer sig bakom initiativet i stort, men lämnar följande synpunkter:

- För Sverige är merparten av initiativets förslag inte något nytt, exempelvis avseende pant på flaskor, informationskampanjer och krav på märkning. Det är mycket positivt om detta nu sprids så att hela EU omfattas. Mycket viktigt är då att det blir ett EU-övergripande pantsystem, för att underlätta återvinning vid gränsöverskridande handel.
- Något som är nytt och innebär en märkbar förändring för konsumenter även i Sverige, är förbud mot vissa engångsartiklar. Det bör noteras att fokus i remissen inte bara är på miljön, utan också på EU:s marknad och konkurrens. De produktförbud som föreslås, riktar sig enbart mot produkter som produceras utanför EU. Mot bakgrund av det, måste det övervägas om miljönyttan med främst förbud mot plastbestick, sugrör och ballongpinnar överstiger konsumentpåverkan. Om förbuden ska införas är det också viktigt att EU säkerställer satsningar på forskning gällande produktutveckling avseende dessa produkter.
- Nytt är också ett utökat producentansvar för fiskeredskap, för att ge större incitament för yrkesfiskare att ta med sina uttjänta fiskeredskap till land. Detta bedöms som positivt ur miljösynpunkt, men producentansvaret är ovanligt i förhållande till vad som gäller arbetsredskap i andra branscher.
- En viktig källa till makroplast som initiativet borde ha omfattat åtgärder kring, är "dubbelförpackning" av produkter. För många typer av produkter, inte minst livsmedel, finns fler lager av förpackningsmaterial än vad som är motiverat för att ge tillräckligt skydd. Åtgärder i form av ex förbud inom detta område hade kunnat få stor inverkan på plastförbrukningen inom EU. Många av

producenterna finns också inom EU, vilket innebär att det finns stor rådighet (men också samtidigt kostnader för omställning i produktion).

- Befintliga åtgärder avseende makroplast i EUs plaststrategi bör även tas upp i detta initiativ för att få ett helhetsbegrepp.
- Det behövs en vedertagen definition om de olika plasternas storlekar (mikro-, meso- och makroplast) och problematiken kring de olika storlekarna.
- Initiativet tar upp behovet av en ökad återvinning kring plast vilket är bra, men det behövs ett större fokus på marknaden för omhändertagande av plast för återvinning. Mycket av plasten som återvinns idag går till förbränningsanläggningar, så kallad energiutvinning, och det är inte återvinning enligt avfallshierarkin. Det behövs en tydligare koppling mellan hanteringen av plast som avfall och EUs avfallsförordning.
- Utöver detta initiativ som ju avser makroplast, behöver EUs plaststrategi kompletteras med ytterligare åtgärder för att hantera mikroplast. Exempel på fortsatt fokus avseende mikroplast:
 - Sekundär mikroplast, exempelvis nedbrytning av mesoplast och makroplast, bör tas upp som en faktor och föremål för åtgärder.
 - Det behövs en standardiserad metod för inventering och riskklassificering för mikroplasters miljö- och hälsopåverkan inom EU.
 - Det behövs ett förslag på starkare lagstiftning för att begränsa läckage från bildäck/och bebyggd infrastruktur.
 - Det behövs ett förslag på starkare lagstiftning för att begränsa läckage från konstgräsplaner och granulat från lekplatser samt övrig bebyggd miljö.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Ulf Persson

Ordförande miljö- och hälsoskyddsnämnden

Beslutet expedieras till:

m.remissvar@regeringskansliet.se, med kopia till malin.johansson@regeringskansliet.se och elisabeth.lidbaum@regeringskansliet.se

Ange diarienummer M2018/01858/Ke och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.